

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 23. szám. (Kürtelak).

Id. Luczenbacher Pál.

Külföldről jött a hét elején a híre id. Luczenbacher Pál elhunytának. A 83 éves agg szép pályát futott meg, szegény egyszerű szülőktől származva, kitünő neveltetésben részesülve, képességeit, tanulmányait az üzleti élet körében értékesítvén, óriási vagyon szerzett s hazája közgazdaságának emelésén tevékenyen működött közre. Élete végeig a legszerényebb igényekkel birt és magas korának jóformán utolsó éveig a folytonos munka embere volt. Nagy munkaképessége, hazafias áldozatkészsége, tapasztalatai, általános elismerést szereztek számára és a királyi kegynek sugarait is reá vetették, midőn előbb a magyar nemességet, majd a főrendiházi tagságot nyerte meg. Élete folyása egyike a legérdekesebbnek: állandó törekvése volt, hogy mindenben észszerű javítást eszközöljön és minél több embernek munkát és keresetet nyújtson. Általános nézet volt felőle, hogy mindenben szerencséje van, pedig dolgai azért sikerültek jól, mert ő, míg valaminek sikerét nem látta, sokat nem áldozott reá.

Mint hazafi kivált a szabadságharcban tünt ki, amidőn Szobon a német sereg megérkezte előtt összes hajóit elsüllyesztette, hogy a dunai átkelést lehetetlenné tegye és néhány nap mulva a Komárom

felszabadítására és a Nagy-Salló felé vonuló magyar seregnak viszont néhány nap alatt hevenyészve oly hidat épített a Dunán, melyen az egész magyar sereg lovassággal és tüzérséggel együtt átkelhetett.

A szabadságharc alatt és után nagy veszteségek érték úgy őt, mint bátyját: Jánost, aki egy évig az Ujéületben börtönt is szenvedett.

Mint embert a kiváló jóság, szivélyesség és műveltség jellemezték. Jó tanácsaival senkivel szemben sem volt fukar. Az ő egész élete példája a munkáságnak, mely kiváló sikerekkel dicsekedhetik.

Id. Luczenbacher Pál született Hontmegyében, Szob községben 1818. február hó 15-én. Tanulmányai elvégeztével atyjának faüzletét vezette s atyjának visszavonulásával 25 évig testvérével folytatta az üzletet s új vállalatok felkarolásával érvényesítették képességüket. Hajóépítő-gyárat, gőzfűrész, gőzmalmot, téglagyárakat, mészkemencéket, trachit-kőbányát építették, fejlesztették a dunai gőzhajózást.

Luczenbacher a mezőgazdaság terén is tevékenyen működött. Hosszu ideig tagja volt az Országos gazdasági egyesületnek, mely őt nyugalomba vonultával tiszteleti tagjává választotta.

Mint legmegbízhatóbb és legolcsóbb

magvak beszerzési forrása

ajánlható

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése

Budapesten, VI. ker., Andrassy-ut 23. szám.

A hétről.

(Márczius 15. Mikor a kormánypárt obstruál. Agráriusok sikere. Stefania főhercegné esküvője. Szegény burok.)

Ismét ránk virradt a szabadságteremtő márczius 15-ike s ezt a nagy napot az ország most is kegyelettel ülte meg. A törvényhozás ugyan tudvalevőleg április 11-ikét tette a nemzeti ünnep hivatalos napjává, de ezzel csak azt érték el, hogy most két ünnep van. Áprilisban ünnepel a hivatalos Magyarország, márcziusban pedig ünnepel az egész nemzet, mert a márczius tizenötödik napjának jelentősége a nép szívében kisebbitetlenül megmaradt. A nemzeti kegyelet most is tántoríthatatlanul ragaszkodott hagyományaihoz s a szabad eszmék igazi szülőnapjára az idén is osztatlan lelkesedéssel emlékeztek vissza országszerte. Ez a ragaszkodás márczius idusához, bizonyossága annak, hogy amit egyszer a magyar megszerel, meg van az szeretve! És tanúság arra, hogy történelmet csinálni a magyar nép benső érzületének ellenében hiu kísérlet.

Míg az országban ünnepies hangulat árad szét, a kormánynak fő a feje a munkától. Most tárgyalatja a képviselőházban az ez évi állami költségvetést. Ezt már a múlt évben le kellett volna tárgyalatnia, de a zavaros politikai viszonyok miatt nem volt rá ideje. Ezért felhatalmazást kért, hogy addig is sáfarkodhassék az ország vagyonában, amíg a költségvetését a parlament elfogadja. A felhatalmazást megkapta, de ez most már lejárfélben van. Sietni kellene tehát a költségvetés letárgyalásával, annyival inkább, mert a parlamentre még sok más dolog is vár. Hanem hát honatyáinkat valami szent buzgalom szállotta meg. Mindenki beszélni akar. Csak a földmivélsügyi tárczához 27-en iratkoztak fel. Ez örvendetes dolog, hiszen arra való az ország háza, hogy ott képviselőink kibeszéljék magukat. Csakhogy a kormány sietne, az nem örül ennek a nagy buzgalomnak. Az ülés idejét máris meghosszabbította és a kormánypárti lapok intik a képviselőket, hogy ugyan mire való az a sok beszéd. Az ellenzéki lapok pedig gunyosan tréfálkoznak afölött, hogy ime a kormányt saját pártja obstruálja meg. Erről persze komolyan szó sincs. Mindössze az történik, hogy a gazdák ügyes-bajos dolgai iránt mindinkább érdeklődik az ország s hogy ez így van, az az agráriusok érdeme.

E hó 19-ikén tartja esküvőjét Rudolf trónörökös özvegye: Stefania főhercegné Lónyay Elemér gróffal Miramareban. Azt hiszik, hogy a gróftól hercegi rangra emeli a király, aki a belga királylyal együtt gazdagon gondoskodott a főhercegnőről és számára százezreket érő kelengyékét készítették. Érdekes, hogy az újabb törvények szerint ezt a házasságot a bodrogolaszi anyakönyvbe is be kell vezetni. Ritka községi anya-

könyvet ér az a szerencse, hogy királyi sarjak házasságkötését örökítse meg. De olyan szerencse sem ért még magyar főuri családot, hogy mint most Elemér gróf, valamely tagja királyleányt vezessen oltárhoz, akire korona várakozott. Nem csoda, ha ez a példátlanul álló házasság annyira foglalkoztatja az országot és ha örömmel üdvözlük benne a haladó kor szellemét, amely az ember és ember közötti különbséget mindinkább elenyészteti.

Hanem a szabadságszerető nemzetekre nézve szomoruan hat az a hír, hogy a szegény buroknak nagyon rosszul folyik a dolguk. Ugy látszik, a tulnyomó angol erőnek a hősi kitartás sem állhat sokáig ellent. A legutóbbi veszteségek után a kimerült burok részén erőt vett az elesügedés és látva a rájuk várakozó szomorú sorsot, béke után áhitoznak a hasztalan vérontás helyett. Ám az angol a béke árában a két szabad állam szabadságát követeli. Ezt nem kapja meg ingyen. Ezért még sok jó vérnek kell kifolynia és mi szomorú szívvel nézzük egy szabadságszerető kicsiny nemzet végső vergődését.

A zabháboru vége.

Megirtuk már, hogy Ugron Gábor ellen heves támadásokat intéztek azért, hogy a hadügyi kincstárral zabszállításra nézve szerződést kötött. Különösen azt vetették szemére, hogy a kincstárnak szerződészerűleg eladott zabot nem a saját terméséből szállította, hanem a Baruch Jeremiás kezére játszotta át a szállítást s a vállalkozás hasznán vele megosztotta. Ugron azóta okmányilag kimutatta, hogy ő igenis eladott a kincstárnak 10.000 mmázsa zabot s ennyi a birtokán meg is teremhetett. A kincstár neki nem fizetett többet a zabért, mint másnak, tehát lekenyerezve nem volt. Hogy a szállítási ügylet keresztülvitelével egy kereskedőembert bizott meg, az csak természetes, mert az ért legjobban az ilyen dologhoz. Így hát szó sincs arról, hogy Ugron Gábor visszaélt volna mandátumával vagy politikai befolyásával. Reméljük, így fog dönteni az összeférhetlenségi bizottság is.

Ez a zabháboru az Ugron számos politikai ellenségének műve volt, akik kaptak az alkalmon, hogy összetörjék azt a férfit, aki a szabadelvű-pártnak 25 éven keresztül a legádázabb ellensége volt. De meg a pénzembereknek is fájt az, hogy a hadügyminiszter gazdáknak adja ki a zabszállítást s akik azt szerették volna, ha az Ugron által szállított 10.000 mmázsa zabot is ők kaparinthatták volna a karmaik közé. Ilyenformán nagy sereg verődött össze Ugron ellen s fellármázták ellene az egész magyar sajtót. De ha ilyen irtóhadjáratot indítanak meg ezek az „erkölcsösök“ egy olyan képviselő ellen, aki pusztán az őt, mint gazdát megillető előnyökkel élt, akkor vajjon mit szóljunk azokról a kormány-

párti képviselőkről, akik évek hosszú sora óta ezrekre és százezrekre menő fizetéseket vágnak zsebre azért szolgálatért, hogy befolyásukkal egyes vállalatok és pénzintézetek javára legyenek?! Bizonyos, hogy nincs igazság és nincs következetesség sem az Ugron üldözésében. De azért, ha tisztogatni akarnak, hát csak rajta, hanem első sorban a kormánypárti képviselő urak portája előtt tessék sepregetni.

Országgyűlés.

A képviselőház múlt hét folyamán végzett a kereskedelmi tárczával és rátért a földművelésügyi tárca költségvetésére is.

A kereskedelmi tárca költségvetésénél Kálmán Károly dicséri a minisztert a vasárnapi munkaszünetért. Kívánatos, hogy a többi miniszterek is kövessék példáját. Legyen erkölcs és szünjék meg a liberális szegénység, hogy ne csak az üzérkedők legyenek gazdagok. A kiscgazdák, földmives érdekéből nem volna szabad megengedni, hogy üzérek kiszákmányolják, a haza földjét egymás közt piacozok szerint kioszsszák. Ime, hogyha a magyar ember csak a zabját akarja eladni, szembe találja magával azok felháborodását, kik nem háborodtak fel, mikor a választásokat meghamisították, az alkotmányt elliferálták. Nem szabad megengedni, hogy a kartellek megadóztassák a szegény népet inkább, mint ahogy a kormány a kvótával merte volna sujítani. Ez nem egyenlőség, nem testvériség és nem szabadság; ez nem jog, nem törvény és nem igazság. Ösztönszerűen alakulnak a fogyasztási szövetkezetek; ezeket a kormánynak támogatni kell s nem szabad megengedni, hogy létesülésük elé a törvény-cikkely akadályokat gördítsenek.

Láng Lajos az önálló vámterületről beszél. Ha a hasznot vesszük, mely a vámterület közösségéből folyik, az ipar tekintetében Ausztria nagy előnyben van. Osztrák statisztikai adatokból bizonyítja, hogy a közösség több hasznára van az osztrák iparra, mint a magyar mezőgazdaságra. Fejtegeti a kiviteli eredményeket s arra az eredményre jut, hogy az ipari és mezőgazdasági érdekeket összhangzásba lehet hozni. A kötetendő kereskedelmi szerződéseknél állást kell foglalni az ellen, hogy a nyerstermények kivitelét megnehezítsék. Nemesak arra kell azonban ügyelni, hogy a nyerstermények piacot találjanak, hanem arra is, hogy ez által ne drágítsuk meg itthon az iparnak szükséges anyagot. A mezőgazdaságot óvni kell.

Báró Fiáth Miklós elmondja, hogy egy utlevélen decemberben 74.724-ik számot látta. Akkor feltűnt neki ez a nagy szám s kérdezősködött és azt a felvilágosítást kapta, hogy ez évben már 25.000 el többben kértek utlevelet, mint az előző évben. Ezt mind kivándorlóknak adják. Sőt nagyobb is a kivándorlók száma, mert egy-egy utlevelet több személynek is állítanak. Nagy közgazdasági veszteség ez az országra. Ezenkívül legalább 25.000 a munkanélküliek száma, ezenkívül vannak még, kiknek csak időlegesen van munkájuk. A nyomorral jár a zálogház, melynek a kamatja tulságos magas. Kérdés, van-e joga a munkásnak követelnie az államtól, hogy neki munkát adjon? Ridegen azt lehet mondani, hogy nem. Hisz akkor minden munkát ki kel-

lene sajátítania az államnak. De igenis van joga annak követelésére, hogy részére munka biztosítottassék. Okvetlen kell pénzt szerezni gyárak alapítására. A miniszternek arra való kijelentéseit, hogy gyáripart teremt, bizalommal fogadja. Bizik abban, hogy a miniszter a gyáripart megcsinálja, ha lehet Ausztriával, ha nem lehet így akkor Ausztria nélkül. A munkás jogairól szólva, szerinte a munkásnak nincs joga arra, hogy a gazdát sztrájkjal megakadályozza abban, hogy őhelyette mást fogadjon. A munkáskérdés rendezésében a társadalomnak is részt kell vennie. Helyes a gondoskodás a közegészségügyi követelményekre, a gyermek foglalkoztatására, a betegség eseteire. A balesetbiztosítás feltétlenül helyes. Ezt a kérdést állami hozzájárulás nélkül nem lehet megoldani.

Polónyi Géza a kereskedelemügyi politikában az önálló vámterületet sürgeti. Üdvözli báró Fiáth Miklóst, a munkások érdekében tett kijelentéseért. A magyar munkás minden jogának biztosítását kívánja. Láng Lajos beszédének következtésével nem ért egyet. A közös vámterület mellett képtelennek tartja például a textilipar megvédését a versenytől. Intézkedni kell, hogy tisztességtelen verseny ne fojtja el csirájában a ipart. Ezenkívül az osztrák ipar kedvezményeivel a magyar ellen tör. Szakitani kell a közös vámterülettel s meg kell csinálni az önálló vámterületet. Örömmel hallotta a hajógyár építésének eszméjét. Kifogásolja, hogy a hajóépítésekre való költség legnagyobb részét Anglia és Németországba vándorolt. Pártállásánál fogva nem fogadja el a költségvetést.

Ezután Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter válaszolt az előtte szólottak megjegyzéseire s rövid részletes vita után a kereskedelmi tárca költségvetését is elfogadták.

Ezután a földművelési tárca költségvetése következett, a melyre rögtön az első nap 27 szónok iratkozott fel.

Pap Géza előadó ismertetvén a költségvetés főbb tételeit,

Molnár János tette meg első sorban megjegyzéseit. Kutatja a kiscgazdák bajait. A talaj megingott alattuk, eladósodtak, kéthuszadrésze a földnek meg van terhelve. A kiscgazda végtelenül, egész a rogyásig el van adósodva. Az eladósodáshoz jelentékenyen hozzájárul az adóknak óriási terhe. Az egy milliárdos költségvetést a nemzet nem bírja meg. A hitelviszonyok rosszasága is ok. A föld népén ezenkívül rajta ül az uzsora. A hadikötelezettség rendszere elviszi a legjobb munkaerőt, mely egyuttal a legolcsóbb munkaerejét viszi el a kisbirtokosoktól. Első feladat lenne a földadó okvetlen leszállítása. A kiscgazdának váltóképeességét el kellene törölni, vagy legalább módosítani. A váltóhitel nem a kiscgazda kezébe való. A takarékpénztárak által keletkezett könnyű adósságesinálás ellen is tenai kell. De ugylátszik, hogy a takarékpénztár nálunk ne bántás virág, mert a választások alkalmával szükség van a takarékpénztárak befolyására. A takarékpénztárakat reformálni kell, hogy a kiscgazda birtokának egy része olyan maradjon, melyet a takarékpénztáraknak nem szabad megterhelni. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a kisbirtokosok megélhetésére szükséges vagyonát adóhátralékért vagy más adósságért elárverezni nem szabhd. Felszólítja a kormánnyt, hogy az osztálysorsjátékkal való pusztításoknak vessen véget, mert ez még sokkal nagyobb

kárt okoz, mint a kis lutri. Önérzetes államhoz nem is illik, hogy ily eszközökkel zsarolja a népet.

Feilitzsch Arthur báró: A földmives-szociálizmus bajaival foglalkozni kell, mert ez már a magyar nemzeti érdekeket is támadja. A nép elvesztette a birtokosok közt vezetőit, másutt keresett vezetőket és a szociálista agitátorok karjai közé vetette magát. Rátér aztán arra, hogy a hitbizományi birtok szabályozása elől kitérni már nem lehet. Ujabb hitbizományokat nem szabad alapítani. Jelzi, hogy az erdélyi magyarság veszedelemben van s gyors segítségre van szükség. A gazdaságok száma Erdélyben a magyarság rovására apad. Ezt hatalmas mértékben előidéztek a román pénzüzetek. Erdélyben oláh középbirtokos osztály megteremtésén fáradoznak. Birtokmentési, birtokszerzési munkát kell itt a kormánynak követni. A földmívelési miniszterben bizik s a költségvetést elfogadja.

Komjáthy Béla sürgeti új keresetforrások szerzését, melylyel meglehet akadályozni a kivándorlást, mely folyton nagyobb mérvet ölt. Számolnia kell a miniszternek azzal a jelenséggel, hogy a házasságok száma apad, a népség fogy. Utal Franciaország példájára, hogy olyan katonakötelesnek, aki házas, csak egy évig kel' szolgálni.

A földmívelésügyi vitát folytatják, a mely még valószínűleg több napig tart.

A Bánffy pártkasszája.

A Bánffy pártkasszájának ügye az országgyűlés elé került s a Rakovszky indítványára ebben a kényes ügyben zárt ülést tartottak, amelyből a karzati közönséget kirekesztették. Itt *Rakovszky* István felszólította a miniszterelnököt, mondja meg határozottan, hogy elődjétől készpénzben rendelkezési alapot átvette-e, vagy pedig igaz-e, hogy akkor már a készpénz nem volt meg. *Széll* Kálmán miniszterelnök azt felelte, hogy neki tudomása nincs arról, hogy Bánffy pénzt gyűjtött volna választási czélokra, ő pártkasszáját nem vett át.

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, mint a volt kabinet legidősebb tagja kijelenti, hogy szó sincs róla, hogy 1898-ban választásokra pénzt gyűjtöttek volna.

Ugron Gábor beismeri, hogy a Bánffy-ügyről a Vaterland-ban megjelent első közlemény az ő általa a laphoz intézett levélből van idézve. Midőn ezt elismeri, kijelenti, hogy Bánffy ellen a vádját fentartja, míg a miniszterelnök határozottan nem nyilatkozik arról, hogy vett-e át pártkasszáját vagy nem. Ha a miniszterelnök igennel vagy nemmel erre határozott kijelentést tesz, kész Bánffy Dezső bárónak elégtételt adni.

Polónyi Géza kéri a képviselőházat, hogy vessen véget ennek a herce-hurezának és összesítse az ügyet egy férfiúnak a nyilatkozatában. Ő Szilágyi Dezsőben megbizik. Jelentse ki Szilágyi, hogy rendben van a pártkassza. Különben Fejérváry homályos feleletet adott arról, hogy Bécsből kapott-e pénzt a miniszterelnök s tagadása körülbelül azt jelenti, hogy mégis kapott. Kérdezi, hogy beszámoltak-e az 1896-iki költségekről?

Rohonczy Gedeon azt mondja, hogy a Bánffy elleni teleplezésnek egyedül az volt az oka, hogy Ugron

Gábor tisztázni akarta magát a zabszállítási ügyben. Az Ugron Gábor üzlete nem volt tisztességtelen, de az az eljárása nem volt helyes.

Báró Fejérváry Géza kijelenti, hogy aki ilyen vádakot, mint amelyek a Vaterland-ban foglaltattak, felhoz, annak az eljárását korrektnek nem tekinti. Olyan vádakot emelt Ugron, aminőket az utolsó tolvaj sem tűrhet el.

A zártgyűlés a honvédelmi miniszter ezen nyilatkozatával véget is ért. Hanem ennek az ülésnek többféle párbaj lett az eredménye, amelyekről alább számolunk be. A pártkassza ügyében azonban a hivatalos nyilatkozatok után sem látunk tisztán, mert Széll Kálmán csak annyit mondott, hogy Bánffytól nem vett át választási pénzt, de azt nem czáfolta meg, hogy az 1896-iki választásokra pártkasszáját gyűjtöttek. Már pedig ha ez áll, akkor Ugronnak a Vaterland-ban közölt vádja sem alaptalan.

Politikai párbajok.

A választási kassza két párbajba került. Bánffy Dezső ugyanis Ugron Gábort azért hívatta ki, mert ez őt a Vaterland hasábjain meggyanusította. A párbajt pisztolylyal vívták meg, még pedig szerencsésen, mert egyiknek sem történt baja. Mindkét fél két-két lyukat lőtt a levegőbe s azzal távoztak anélkül, hogy kibékültek volna. A másik párbajt Rohonczy Gedeonnal vívta meg Ugron; amiért Rohonczy a zárt ülésen az Ugron eljárását elítélte. Ez a párbaj is enyhe kimenetelű volt. Ugron néhány lapos vágást kapott a karjára, ő pedig a Rohonczy felső ajakát sértette meg a kardjával. Ugron Fejérváry honvédelmi minisztert is kihívatta, de ez kijelentette, hogy nem verekszik Ugronnal. A vitéz tábornok nem találta arra méltónak Ugront, hogy összemérje vele a kardját. Vajjon miért akart kényesebb lenni Bánffynál, aki szó nélkül kiállott? Most pediglen, miután a felizgult honatyák egy kis érvágást végeztek egymással, reméljük, megint nyugalom lesz egy darabig.

Magyar görög-katholikusok Rómában.

Azt az 550 főből álló zarándok-társaságot, mely a magyar liturgia ügyében a múlt héten indult Rómába, e hó 9-én fogadta a szentatya. A társaság az u. n. Scissio szállóban lakott s ebéd és vacsorára azonban a vatikáni zarándok-ebédlőbe járt. Fölvonulásuk óriási feltűnést keltett Róma lakosai között. A tehetősebb zarándokok diszmagyar ruhába, a falusiak pedig magyar népviseletben voltak, ami rendkívül tetszett a magyaroknak.

A kihallgatási teremben türelmetlenül várkoztak a magyarok a pápa érkezésére. Végre látható lett az agg egyházfejedelem, hat udvari szolga hozta hordozható széken; a terem felső részén az oltár előtt tették le. A pápa leült trónusára és áldást osztott; azután a hívőkkel együtt litániát hallgatott, amely után kezdődött a kihallgatás.

Vályi püspök közelebb lépett s diák nyelven mondott beszéddel fordult a pápához. Majd *Pacsinsky* Aladár nyújtotta át a pápának a görög-katholikusok memorandumát.

A kihallgatás után a magyarok közt az ebédnél megjelent a pápa két papi kiküldöttje is, kiket lelkesen fogadtak s ebéd alatt a szent atya egyik képviselője a magyar nemzetet éltette.

Fireczák munkácsi püspök a szent Péter tem-

plomban ünnepi misét mondott Magyarorszáért és utána magyar nyelven prédikált a magyar zarándok seregnek, mely elénekelte a legszebb magyar egyházi dalokat. A templomban jelenlevő idegenekre mély hatást gyakoroltak az áhitattal előadott énekek. A magyar zarándokokat az örök városban mindenütt lelkesen fogadták s azzal a reménnyel telve, hogy fáradozásuk nem volt hiábavaló, érkeztek a minap haza.

Távozó miniszter.

Gróf Széchenyi Manót, a király személye körüli magyar minisztert Ófelsége felmentette állásától. Erre vonatkozólag az alábbi királyi kézirat jelent meg.

„Kedves gróf Széchenyi! Midőn Önt személyem körüli magyar miniszteri állásától ezennel kegyelemben saját kérésére felmentem, Önnek, tekintet nélkül megromgált egészségi állapotára, mindenkor fáradhatlan buzgalommal teljesített hű és kitűnő szolgálataiért teljes elismerésemet és köszönetemet nyilvánítom és első osztályu vaskorona-rendemet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1900. évi márczius hó 7 én.

Ferencz József, s. k.

Széll Kálmán, s. k.“

Uj miniszter a Széchenyi helyébe még nincsen. Ó felsége a tárcza ideiglenes vezetésével Széll Kálmán miniszterelnököt bizta meg.

A szövetkezetek fejlődése.

Bernát Istvánnak a szövetkezeti kongresszushoz intézett jelentéséből alábbi érdekes adatokat közöljük szövetkezeteink fejlődésére nézve:

Szövetkezeteink közül 400 az 1899. év folyamán átlépett az országos intézet kötelékébe, 60 pedig kijelentette, hogy 1900-ban fog átlépni. Huszonkilenc szövetkezet határozta el, hogy az országoshoz nem lép át. Legerősebb a fejlődés a hitelszövetkezeteknél s maga az országos intézet egyetlen év folyamán körülbelül 300 új szövetkezetet alapított. Sürgős tevékenység mutatkozik a fogyasztási szövetkezetek alapítása körül is s maga a Hangya, a Gazdaszövetség által alapított fogyasztási és értékesítő központ, körülbelül 70 szövetkezettel szemben gyakorolja az ellenőrzést és irányítást. A magyar gazdák vásáresarnok-ellátó szövetkezete a megszilárdulás útján van. A szövetkezeti eszme térfoglalásának egyik legjelentékenyebb bizonyítéka, a magyar gazdák jég- és tüzbiztosító szövetkezete, a mely a nagy és hatalmas biztosító társulatok nyomása mellett is létrejött és legközelebb megkezdte működését. Nem nyugodott az értékesítő szövetkezetek kérdése sem. Szaporodnak a tejszövetkezetek is és napról-napra nagyobb mértékben vonják maguk körébe a kisgazdáknak haladni és emelkedni vágyó csapatait. Meg kell említeni azt is, hogy gr. Károlyi Sándor a hazai szövetkezetek kötelékének elnöke, a szegedi kongresszuson a szövetkezeti alapon való életbiztosítással ismertette meg közönségünket, földmívelési miniszterünk pedig a mezői munkások biztosítására vonatkozó törvényjavaslatot már ki is dolgoztatta. Mindezekből kivehető azon sok irányu fejlődés, mely a szövetkezeti téren nyilvánul.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háború. A harcstér színhelye bámulatos gyorsasággal változik. Legutóbbi táviratok arról tudatnak, hogy French angoltábornok bevonult Bloenfonteinba, Oránzs szabad állam fővárosába. Ezt a bevonulást véres csata előzte meg, Driedfontein mellett, hol a burok ismét bebizonyították, hogy a Kronje tábornok fegyverletétele miatt nem veszítettek bátorságukból. A driedfonteini csatában elesett és megsebesült burok száma 102, míg az angolok 390 embert veszítettek. Azok közül 320 sebesült, 70 halott volt.

Hogy ez a csata nem volt döntő ütközet, azt tudják az angolok. A bur hadsereg nagyobb része a Modder folyó mentén Bloemfonteinba vezető uton várta az angolokat, de Roberts fővezér a Kaal patak völgyén megkerülte a burokat és bevoult Oránzs fővárosába. Mint French tábornok jelenti, csupán a vasutnál talált nagyobb ellenállásra a bevonulás alkalmával. Steyn elnök öcsesét elfogta. Oránzs állam kormánya elmenekült és székhelyét Vynburgba tette át. A Fokföldön is foly a harc. Gatacre tábornokot az Oránzs folyó mentén megallították és nem tud tovább menni, míg segítséget nem kap. Buller tábornokot Natálban újra visszavonulásra kényszerítették a Tugelán.

Békeajánlat. Krüger és Steyn elnökök békeajánlatot tettek Angliának, melynek főfeltétele a két köztársaság függetlensége. Az angol kormány visszautasította és föltétlen megadást követel. Tehát bekövetkezik, a mit az öreg Krüger mondott, hogy szabadságukért az utolsó csepp véréig küzdenek, vagy kivándorolnak uj hazát keresni.

MI UJSÁG?

Azokat a t. előfizetőket, akiknek előfizetése 1900. évi február hó 28-án lejárt, felkérjük, hogy a mult számhoz mellékelt postautalvánnyal előfizetésüket beküldeni sziveskedjenek, mert ezek a t. előfizetők ezen a számon kívül többet már nem kapnak.

A miramarei esküvő. Stefánia özvegy trónörökösne esküvője Lónyay Elemér gróffal hétfőn, márczius 19-én, délelőtt 11 órakor lesz a miramarei kápolnában.

Márczius tizenötödike. A szabadság napjának ötvenkettedik évfordulóját az idén is lelkesedéssel ünnepelte a magyar nemzet. A fővárosban és a vidéken országsszerte hazafias ünnepélyeket tartottak. A magyar nép szívéből a márcziusi napok emléke nem fog kiveszni soha, — ünnep van e napon a hazában, pihen a munka mindenütt s a honfiak a szabadság szent oltárán áldoznak nem csüggedő kitartással, tiszta igaz hazaszeretettel...

A magyar ipar pártolása. A belügyminiszter a magyar ipar pártolása érdekében körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, a mely szerint a kereskedelemügyi miniszterhez számos panasz érkezett, hogy egyes törvényhatóságok irodái szükségleteiket a hazai ezégek mellőzésével külföldi ezégeknek rendelik meg. A körrendelet meghagyja a törvényhatóságoknak, hogy a jövőben szükségleteiket hazai ezégeknek szerezze be és ezzel is támogassák a hazai ipart.

Kivándorlás Kanadába. Csak nem régebben intették a lapok a lakosságot, hogy óvakodjanak azoktól a lelketlen ügynököktől, a kik arra esábitják őket, hogy vándoroljanak ki Kanadába, a hol nagy földbirtokot kapnak ingyen. A földbirtok *terméketlen, kopár és a telepek csakhamar nyomorba jutnak.* A figyelmeztetésnek azonban kevés hatása van. Dunaföldvárról a minap hét földműves család indult az újvilágba. Pénzzé tették minden vagyonukat, eladták házukat, földjüket és azután feleségestül, gyermekestül elhagyták szülőföldjüket s elindultak Kanadába.

Az új ötkoronások. Említettük, hogy f. hó 15-étől kezdve új ezüst pénz kerül forgalomba: az *ötkoronások.* Az új pénz valamivel nagyobb az egyforintosnál, átmérője 36 milliméter; azonban laposabb. A pénz előlapján a király mellképe látható a szokásos felirattal; a hátlapon pedig 2 angyal tartja a koronát, alatta a jelzés: „5 korona.” Minthogy az új ezüstpénz kibocsátásával össze akarják kapcsolni az ötforintos papírpénz bevonását, az új pénzt esakis ötforintosok ellenében adják ki.

Menekülő burok Nagyváradon. A nagyvárad vasutállomáson feltűnt a vonat beérkezésekor 15 hatalmas termetű barnapiros arcú férfi, akik egy első osztályú kocsiból szállottak ki. Menekülő burok voltak ezek, kik jobb hazát mennek keresni maguknak — Oroszországba. A burok idegenszerű kiejtéssel, de egész jól beszélnek németül s elmondták, hogy a háboru derekán hagyták el hazájukat.

Czigány és tábornokleány. Banda Pista oroszka ezimbalmost a mult nyáron a rajeczi fürdőben megkedvelte egy tábornok leánya s meg is szökött a fürdőből a fekete fürtű ezimbalmossal. Azóta a tábornokkisasszony Oroszán él a czigánynegyedben és hiába a szülők ellenkezése, meg is esküszik szíve czigányával. A 20 éves leány 3000 frtot kap a leánykiházásitási egylettől s esküvőjüket már a jövő hónapban megtartják, mert a tábornok kénytelen kellelten, megadta apai beleegyezését a házasságba.

Bezerédj Pál ünneplése. A magyar selyemtenyészítés újjáalkotójának, *Bezerédj Pálnak* husz éves munkássága emlékére a vezetése alatti hivatalnokai kar remek albumot ajándékozott eme ajánló sorokkal:

„Bezerédj Pálnak, a magyar selyemtenyészítés apostolának, 20 évi önzetlen és hazafias munkássága emlékéül 1880—1900.”

Gazdag czigányprimás. A czigányzenészek tudvalevőleg nem nagyon kuporgatják a garast. Könnyen jön és könnyen megy náluk a pénz. Annál ritkább, hogy

valaki még vagyont is gyűjtsön közöttük. Hyen takarékos volt *Farkas László*, a minap elhunyt nagykörösi czigányprimás, a ki 140.000 koronát hagyott egyetlen leányának, egy körösi tanító le'eségének.

A csehországi bányász-sztrájk. A sztrájkoló csehországi bányászok nagy nyomorba jutottak, de még legalább márczius 18-áig akarják folytatni a sztrájkot, a mikor a képviselőház a nyolczórai munkaidőt kezdi tárgyalni. Minap ismét elfogtak egy radikális munkásvezért, *Vágner Márton* s lakásán sok dinamitot találtak. A veszedelmes ember nyomára a véletlen vezetett a rendőrséget. *Vágner* 7 éves fia ugyanis egy dinamittöltéssel játszadozott. A töltés fölrobbant és a fiúnak három ujját elszakította, egyik játszótársát pedig veszedelmesen megsebesítette.

Egy polgármester jubileuma. *Salacz Gyula* aradi polgármester hivatalbalépésének negyedszázados évfordulóját a város nagy díszszel fogja megünnepelni. Az ünneplés holnap faklyásmenettel kezdődik. Szombaton a város díszközgyűlést tart, a melyhez 65 aláírással indítványt adtak be, hogy a polgármestert a város díszpolgárává válasszák, nevére tizezer korona alapítványt tegyenek szegénysorsu tanulók segítségére, végül hogy fizetését 2000 koronával emeljék föl.

Sikkasztók hazája. Maholnap ez lesz szegény hazánk neve a külföld előtt. Az urhatnamság, a ezifrátkodás, a kártya-szenvedély, a könnyelmű dinom-dánom elvakítja, megszedíti a gyöngye jellemű és gyatra lelkiismeretű embereket s nem törődve családok szegényével, nevék, emléküik meggyalázásával, elsikkasztják a község, a város, az árvák és a szegények véres verejtékkel összegyűjtött fillereit. Nincs nap, a mikor hirt ne kellene adnunk egy-egy elvetemült ember sikkasztásáról. Valóságos nemzeti rákfene lesz ez már maholnap, amit csak a legszigorubb törvények meghozásával lehetne elfojtani, mert nem mindenki tesz úgy, mint *Eliássy* és *Heregi Géza* szigetvári adótárnok, a ki 12.000 K. elsikkasztván, felakasztotta magát. *Győrben* is történt sikkasztás. *Spitz János* városi számtiszt sikkasztott saját bevallása szerint 12.000 koronát.

Sikkasztás mindenfelé. *Zombolyán* e hó 5-én *Korok Ernő* adótárnok hirtelen meghalt. A pénztári kulesok eltűntek s mikor megtalálták, a könyvekből kitűnt, hogy 60.000 K. hiányzik. A vizsgálóbíró *Schwarz Kálmán* ellenőrt letartóztatta. Koreket exhumálják, mert azt hiszik, öngyilkossá lett. Néhány év előtt feltűnően költekezett. — *Miskolcra* táviratozzák, hogy *Szóllósy Béla* geszti községi jegyző a faluból eltűnt. A jegyző, mint a könyvekből kitűnt, sikkasztott.

Katonasor elől a halálba. *Tenke* községben *Deák Mihály* 22 éves kovácssegéd, a ki *Nagy Lajos* kovácsmester műhelyében dolgozott, most került volna a katonasor alá. A legény már napok óta beszélte, hogy ő úgy sem állja ki a gyöngyéletet katonáéknál, hát inkább elemésztte magát. Ezt a szándékát végre is hajtotta: a sorozás előtti napon megfürdött, s mivel soká maradt a szobájában, rátörték az ajtót. Ott találták halva. Belefojtotta magát a fürdőkád vizébe.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A zabos-bükköny.

D. ispánnak az volt a szavajárása, hogy az állattenyésztő gazdának zabos-bükkönnyt kell vetnie, mert a természetes takarmánytermés sok esetben nem sikerül.

„A zabos-bükkönnyt a vetés után 3 hónap múlva már vághatom — szokta mondani — s ha a luczernánál valamivel kevesebb tápértékű is, de hát 80—100 métermázsa zöld takarmányom van egy magyar hold föld után. A tejelő marhának ne adogassa senki a zabos-bükköny szénáját, mert a tejelválasztásra hat kedvezőtlenül, ellenben a többi állatok mind szívesen s haszonnal fogyasztják.“

A gyakorlati életből merített ezen tanács figyelmet érdemel. Jó minőségű száraz földet igényel, a nedvesbe nem is való. Vetése korán, tehát márczius vagy április hóban történjék, a későbbi vetést azért kell kerülni, mert a növénynek alig lenne ideje a kifejlődésre. Ha a tavasz s a nyár növekedésének kedvező, az ősz beállta előtt bőséges takarmányra teszünk szert. A vetése, ahogy neve is mutatja *zab-bal* történik, még pedig úgy, hogy 100 kg. vetőmagban 40 kg. zabot és 60 kg. bükkönnyt elegyítenek. Ez azért szükséges, hogy a bükköny gyengéd s fel-futó szára a zabéra ráfuthasson, mert ellenkező esetben a bükköny a földön terülne el. A vetőmagban csak abban az esetben vegyünk kevesebb bükkönnyt, ha nem takarmányt, hanem magját akarunk fogni. Legjobb kapás után vetni a zabos-bükkönnyt s ezután repezét vagy buzát. Mint fentebb említém, *csak jóminőségű földet igényel*, a sovány talajba bizony hiába vetnénk, mert ott csak sinylődnék, azért művelésénél nagyon jó a talajt még ősszel jó mélyen megszántani, a télen át vagy 200 métermázsa istállótrágyával megtrágyázni és tavasszal az elteregedett trágyát csekélyen alászántani s a szórva-vetett zabos bükkönnyt *sekélyen aláboronálni*. Magyar holdanként 70—80 kg. vetőmagot szántam a fentebb említett keverék arányában. Több gazdaságban, német divatnak hódolva — árpát is kevernek a vetőmag közé — ez azonban azért mellőzendő, mert azt a jószág nem eszi szívesen. Ha már valaki zabon kívül más növényt is akar bele vetni, az vegyen 100 kilogramm magkeverékhez még 7—8 kg. kukoriczmagot, arra aztán még jobban ráfuthat a bükköny szála. Trágyaszük időben úgy segíthetünk magunkon, hogy a kevesebb istállótrágyát 120—150 kg. szuperfoszfáttal egészítjük ki, ügyelve arra, hogy zabos bükköny alá sohase adjunk légenytartalmu trágyát, mert pillangós növény lévén, a levegőből szerzi meg magának ezt a növénytáplálékot.

A termés nálunk csak akkor válik kétessé, ha

a tavaszi időjárás nagyon száraz volna s vágása akkor eszközöndő, ha a bükköny virágzik, illetve a zab kihányta kalászát. Feltakarmányozható zölden, vagy száraz állapotban, de ha szénát akarunk belőle csinálni, csak akkor gyűjtsük, ha a szár *bütykei* is megszáradtak s ha a szárat a bütyöknél törjük meg, az már sem nem zöld, sem nem nyers. Ezt azért ajánlom, mert ha zöldecs bütykök mellett kazalozzuk fel, nemcsak erjedésbe megy az egész tömeg, hanem néha magától ki is gyullad s ha sürgősen nincs jelen oltó kéz, bizony tönkre mehet az egész takarmánykészlet.

E sorok írója egy ízben nem látta még helyén levőnek a zabos-bükköny behordását, mire tisztartója rendes szemléje alkalmával azt rendelte, hogy az „ő felelőségére“ hordassák be s kazalozzák. A zöld bütykös takarmány alig egy hónap múlva magától gyullt ki s porrá égett az egész — szerencsére biztosítva volt.

Egy hold föld után 15—20 métermázsa széna nyerhető.

Jankó Szilárd.

Babona és balhit az állatvilágban.

Káros állatok.

II.

A jóbarátnak elhíresztelt gólya madár méltóság-teljesen sétál fel s alá rétjeinken s álbarátságának ürügye alatt nekünk olyan kárt okoz, minőről fogalmunk sincsen. Egyelőre azon jó tanácssal is megelégszem, hogy ha már nem is akarjuk pusztítani, legalább ne igyekezzünk őt mindenképen a határunkba csalogatni s ha már mégis szemtelenül befurakodott, legalább ne védelmezzük, de hagyjuk sorsára, mert semmivel sem érdemli meg tőlünk ezt a kiváló kegyet.

Ezen osztályból felemlitem még a *szarkát* (corvus pica), mely egyike a legszemtelenebb madarainknak; erre is a babona jóslótehetséget fogott reá, hogy ha ugyanis valamely házra száll és ott kelepel, akkor azon házba vendég érkezik s talán a falun (hol a vendég mindig várva van) e miatt nem üldözik annyira, mint különben megérdemelné. Én azonban, ki csak a rideg betűket rovom egymás mellé, ezen madár fejére is ráolvasom a bünt, mert ez a haszontalan szarka nemcsak hogy az éneklő madarakat pusztítja s azok tojásait elszedi, hanem házi szárnyasainkra is lecsap s magam voltam egyszer tanuja, mikor alig 10—15 lépésnyire tőlem, szemeim előtt elvitt egy három hónapos kiskacsát; egy más alkalommal pedig egy teljesen betollasodott csibét. Meg kell jegyeznem, hogy a vadászok már nagyon jól ismerik ezt a „jó madarat“ s irgalmatlanul üldözik; kívánatos volna tehát, ha a gazdák hasonlóképen cselekednének.

A szarka egyik közeli rokona a *szajkó* vagy *mátyás madár* (corvus glandarius), a kárt illetőleg mindenképen osztozik a szarkával, mert nemcsak

hogy az énekes madarakat s azok tojásait pusztítja, hanem a gyümölcsösökben is nagy kárt okoz, miért is irgalmatlanul üldözendő. Sokan elfogják, — amit különben nagyon jól tesznek — és nyelvét felvágva kalitkában tartják, mikor is tanulékonyágánál fogva néhány szót betanul s egy-egy gunynévvel boszantja a tudományát bámulókat.

Itten említem fel a *nagy suholyt vagy füles bagolyt* (strix Bubo), a mely a különben igen hasznos baglyok közül az egyedüli káros s azért akik a baglyok hasznos voltáról tudomással bírnak, rendszeren ennek is megszoktak kegyelmezni s ennek a balhitnek a pártfogását élvezi. Mi azonban eleve intjük gazdátársainkat arra, hogy az állatvilágnak ezt a valódi rémét irgalmatlanul pusztítsák, mely minden nemes vadnak és szárnyasnak legnagyobb ellensége. Éppen ezért a ragadozó voltánál fogva ezután az ő ellensége minden madár s jaj neki, ha nappal találkozik vele, — mert azonnal üldözőbe veszik s halálra kergetik. Azért csakis éjjel kalandozik s miután hallása igen finom, kézrekerítése nagyon nehéz, miről azonban fajtársai legjobban gondoskodnak.

Christélyi Béla.

Nehéz idők.

Ez a panasz hangzik fel minden ajakról; akárhivvel állunk szóba a beszélgetés vége: „nehéz idöket élünk!” És miért? mert nincs pénz. Minő anomalia! Nap nap után olvashatjuk a pénzüntézetek évi beszámolóit, melyekből az tűnik ki, hogy a rendes kamatok mellett igen tetemes osztalékot is adnak részvényeseknek, tehát valóságos uzsorakamatokat vesznek meg a megszorult hitelkeresőkön. *Mezőssy Béla* országgyűlési képviselő m. hó 7-én az országgyűlésen elevenére tapintott a dolognak, mikor azt ajánlotta, hogy a kereskedelmi törvényben szabják meg az osztalék perezontjének maximumát és szoríttassanak a pénzüntézetek alapszabályaikban kitűzött céljuk betartására. Hát még mennyi utánjárásba és ajánlgatásba kerül, míg — teszem azt — a telkesgazda drága pénzhez jut. Ilyen viszonyok között valóságos áldásnak tekinthető, ha külföldről olcsóbb és gyorsabb pénz szerezhető. Azonban, sajnos, országunkban idegen pénzhez nem igen lehet jutni, tudtunkkal csak egy intézet van, mely nemesak nagyobb földbirtokokra, hanem kisebbekre is külföldi pénzt olcsó kamatok és könnyü visszafizetési módozatok mellett hosszú törlesztéssel szerez és ezen a már 10 év óta áldásosan működő és számos elismerőirattal dicsekedhető intézet a Gurré Ferencz-féle „*Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet*” (Budapest, VI., Váci-körut 39. sz. a.). Most a tavaszi munka beálltával a hitelre szoruló földbirtokosoztályt figyelmeztetjük ezen intézetre, mely rövid idő alatt minden előleges költség nélkül bonyolítja le a kölcsönügyeket.

Tiber Ágost.

1848-iki márcziusi napok.

A magyar nemzet ujjaébredésének egyik legkiemelkedőbb részét képezi az ötvenkét év előtti márcziusi események. Forradalmi jelszavakkal volt telve a levegő egész Európában; ennek a szele átcsapott hozzánk is. A bécsi forradalom híre márczius 13-án jutott el Pestre, és egész fölvyillanyozta a magyar népet. Kossuth és társai emberfeletti erővel küzdöttek az országgyűlésen a szabadság, egyenlőség és testvériség elveiért.

A fővárosi polgárokból alakult „ellenzéki bizottság” tárgyalta-hányta-vetette a dolgokat. A tüzes vérü türelmetlen ifjuság azonban lassu mozgásnak találta a kiküldött bizottságot.

— Itt az idő, most vagy soha! Ez volt a jelszava az ifjuságnak, amint ezt Petöfi „Nemzeti dal”-ában kifejezte. A Pilvax kávéházban gyűlt össze márczius 15-én reggel az ifjuság s gyűlést tartott.

Jókai felolvasta az ismeretes 12 pontot, melynek hallatára leirhatlan lelkesedés járta át a hallgatóság szívét. *Petöfi* felállott s elszavalta a „Talpra magyar”-t. Nem lehet leírni azt a hatást, amit a nemzeti dal keltett az ifjuság lelkében, mely aztán a jog- és orvosgyetemekre, továbbá a mérnök-fakultásra ment, felszólítván esatlakozásra a főiskolák ifjuságát. Ekkor már talpon volt a főváros, a tömeg száma 10,000-re rugott, ellepvén a belváros keskeny utcáit.

A 12 pontot és a „Nemzeti dal”-t az ifjuság vezetői lenyomatták cenzori engedély nélkül a Heckenast-nyomdában s ezer és ezer példányban osztották ki a népnek. Aznap délután a Nemzeti Muzeum előtt népgyűlést tartottak és elhatározták, hogy a városi tanácsot is esatlakozásra hívják fel. A polgármester és tanács a nép küldöttségének kérelmére aláírták a pontokat s a polgármester lelkes beszédet intézett a néphez.

Aztán a lelkes ifjuság a nép ezreitől kísérvé átment Budára s kieszközölte a helytartó tanácsaál a politikai foglyok szabadon bocsátását és a cenzura eltörlését. Nagy diadallal hozták át a budai kazamatákból *Stancsicsot* a rab irót és társait. A közönség diadalmámorát még fokozta az a Bécsből jött hír, hogy *Metternich* megbukott.

Este a Nemzeti színházban diszelőadás volt s *Egressy Gábor* elszavalta *Petöfi* Nemzeti dalát.

A főváros népe öröme határtalan volt, — mindenki arra ügyelt, hogy minél nagyobb rendben, minden zavar nélkül folyjanak le a magyar szabadság első napjai. Az ifjuság vezetői polgárorséget állítottak fel s minden jel arra mutatott, hogy ez a nép megérett a szabadságra.

Ilyen volt márczius 15-ike a magyar fővárosban 52 év előtt.

MULATTATÓ.

Szabadság, egyenlőség, testvériség!

— 1900. márczius 15-én. —

*Tudjátok-e, hogy mi a szabadság?
— Tán hiába kérdem tőletek...
Hogy mi lehet e szóban a nagyság:
Nem tudja, ki benne született!
De aki járt megkorbácsolt testtel,
Elmondaná, hogy volt ezelőtt...
Elmondaná, de szólni restel
— Mikor a nép rabigába dőlt!...*

*Tudjátok-e, hogy mi a szabadság?
A szolgaság édes gyermeke,
Mert amikor romba dőlt a rabság:
Akkor támadt, akkor születete.
Az ember ráismert az emberre,
Széttörte a rabok lánczeit,
És magasra emelé egyszerre
A szabadság dicső zászlait.*

*Tudjátok-e, mi az egyenlőség?
Az a jog, hogy köztünk nincs nagyobb,
Szolgák felett élni nem dicsőség,
De sokkal szebb a baráti jobb!
Nincsen ur! és nincs közöttünk szolgál:
Jó hazafi, polgár mindenik!
S az emberek egymás kezét fogva,
Emberben az embert tisztelik!*

*Tudjátok-e, mi az egyenlőség?
A Teremtő nagy, bölcs végzete,
Es előtte köztünk nincs különbség,
Mert mindenik édes gyermeke!
A mikor a világot alkotta,
Nem teremtett szolgát és urat!
Az egyenlőségnek jogát adta,
Ne hagyjuk hát igaz jogunkat!*

*Tudjátok-e, mi a testvériség?
— De mért kérdem! hiszen érzitek!
Egy anyánk volt, ahhoz nem fér kétség,
S ezt az anyát mind szeretitek!
Ez a föld, hol egykor bölcsőnk ringott,
Ez a hely az édes, jó anya,
És nem hiszek még olyan bitangot,
Aki róla rosszat mondana!*

*Tudjátok-e mi a testvériség?
— Nem tudni kell, hanem érzeni!
A szivekből szálljon el a kétség,
Testvér! egymást meg kell érteni!
A szabadság szép emlékünnepe
Egyenlőség joga bátorit,
Testvériség legyen szívünk mélyén
S ez hazát szeretni megtanít!*

Székely Baka.

Honvédsirok.

A végtelenbe terjedő pusztaságon csendes minden; a tanyaházakat beljebb építették az emberek, ahol fü-fa van, s mikor 15—20 esztendővel ezelőtt feltörték a pusztát, hogy kenyérnek valót roszbuzát vethessenek a sivány homokba, a honvédsirok helyét nem engedte meg a pusztá népe, hogy fölmérje a földköstoló indzsellér.

Negyvennyolcz óta vannak itt ezek a honvédsirok. Voltaképpen nincs is sirkinézése az egésznek, egy kis pupdarab, melynek tetején a bogáncs virít... A pusztán ez is jó szabadság-virágnak. Valamikor — vagy tizenöt esztendeje — egy pásztorember pihent meg a honvédsiroknál. Derékaljul az omló puha homok szolgált az edzett magyarnak, feje alá nem tette vánkos gyanánt a szűrét, mert az nem volt neki, hanem hát jó párna volt a honvédsirok pupja. Mit álmodhatott a pusztá romlatlan lelkü embere, a honvédsirok fölött? az nem került nyilvánosságra, lévén Becsei Péter szótlan, mogorva, magának való ember; — de álma az igazaké volt, mert reggelre kelve leszurta az akáczfapotját a honvéddomb tövébe. Termékeny talajra talált ez ottan, mert pár esztendő múltán temérdek apró akáczcsemete sarjadzott ki a Becsei Péter akáczfapotjának gyökereiből. Vagy két évtizeddel ezelőtt történt meg ez az eset és ma egy kis akáczerdő veszi körül a honvédsirokat.

A pálosi tudákos tanító sütötte ki hosszas böngésző tanulmány alapján a honvédsirok eredetét. Mondják, hogy bent járt sokszor a városban s a vén városház levéltárában, meg a benzések klostromában kutatott sokáig a honvédsirok története után. Mondják, bele is örült... de a nép közkincsévé vált a tanulmánya. A honvédsirok alatt daliás vitéz honvédtisztek, Gracza Antal honvéddörnagy és két segéd-tisztje nyugosznak. A forradalom idején hadipénztárt szállítottak a muszka elől a pusztán keresztül Futó kapezabetyárok kezébe került itt a pusztá homoksivatag közepén a hadipénztár; pedig akkor kevés volt az ilyen zsvány igen nagyon az alföldi pusztákon: ha volt egy kis érzelem a betyárban, bizton fölesapott honvédnek. Gracza őrnagyot és társait. pihentükben. oroszva gyilkolták le a kapezazsványok. Hetek mulva femették a pup alá a holttesteket pásztorember, akiknek „megesett a szívük“ a vitéz daliákon... ***

Két évvel ezelőtt, mikor a dicső nagy napok félszázados fordulóját ünnepelték országszerte, kint voltam a honvédsiroknál. A fiatal pusztai tanító, meg a pusztá kapitánya egyszerű, szép emlékezetes ünnepséget rendeztek ottan.

Összesereglett a pusztá népe, nyílt tekintetű napbarnította emberek, örege ifja, ember, asszony, gyermek egyaránt. A fiatal pusztai tudós beszélt a pusztá népének az ő nyelvén, keresetlen szavakkal

a nagy napokról. Szemeiben könyvek rezegtek s a hallgatók barázdás arczain szintazonkép pergett a köny. A pusztá kapitánya egy vaskeresztet állított a sirdombra, melyet ellepett egészen a mezei virágkoszoru. Mikor az egyszerű kevés részből álló pusztai ünnepségnek vége volt, beszédbe elegyedtem az öregebb néppel, kiknek visszaidéztem emlékübe a multat, a dicső napokat. Egy galambösz, összehöppörödött ember félrehívott a tömegeből, lementünk a homokfuvásos aljba, leültünk a buczka szélén s elbeszélte a Gracza őrnagy és társainak szomorú kimulását...

— Látja az ur a mi fiatal tanitónkat? Ennek az apja ölte meg a vitéz őrnagyot. Rossz apának jóra fordult maradéka! De ne szóljon ám neki, mert nem tudja szögén... ***

Azért mégis megturta a szegény pusztai tanító az ő szomorú „foltos multját“. — Egy kikottyantott szó tovább repül mindig s eljutott a pusztai tanító lakába is. Negyednapra fölakasztotta magát a honvédsirok vaskeresztjére. —s.

SZEGÉNY BARDOCZNÉ.

— REGÉNY. —

A „Független Ujság“ számára írta: Péterfi Tamás.

(Folytatás.)

A meglepett magyar lakosságnál kevés ellenállásra találtak. A borzalmas veszélytől remegtek, féltek, könnyörögtek, de nem védtek magukat. A nők sirtak, a gyermekek jajgattak, a férfiak sem tehettek volna a sokaság és fegyveres erő ellen. Inkább kérték, intették őket, hogy emberek... Az is javukra volt a lakosoknak, hogy az oláhság még ekkor nem volt beleszokva a gyilkolás, a kinzásokba, mert akkor kezdtek. Hanem azután a következő városok és falvak szomoruan tapasztalták a haladásukat, jártasságukat s a bő gyakorlati tapasztaltságot minden galád kivégzés, és kinzás alatt.

A kis bányaváros központját a legmagasabb hivatalnok, az igazgató lakása képezte. Mikor Bardoczné odaérkezett, már akkor ott találta a fiát, Gyikát, ki szóba sem állott az édesanyjával, hanem hátat fordítva beszélt hozzá, hogy gyanuba ne essék. Gyikának már utasítása volt Prodántól, hogy a második jelzőtűz fellobanásától kezdve minden ki, vagy bemenő magyart lelőjjön.

Bardoczné, az ő édesanyja oláh ruhában volt, tehát nem tekintette magyarnak. Nem is bántotta, sőt megsugta neki, hogy a kert felé jöjjön ki. A szegény asszony elfeledte, vagy talán veszélyre még nem is gondolt, mikor ruhát cserélni haza küldötte Bardocz Istvánt...

A mint behuzta maga után az ajtót Bardocz István az első kijövő: eldőrdült a Gyika fegyvere. Az első magyar élettelenül bukkott le a lépcsőkön s Gyika még csak távolról sem sejtette, hogy ő most a mostoha apját terítette le...

Az első fegyverszó után előrohantak az oláhok Prodán vezetése alatt s belövedöztek az igazgató ablakain, hanem a gyakorlatlan kezektől nem sok kár esett emberéletben. Csak durrogattak, törték, zúztak, Rónainé éppen a legválságosabb perczen mene-

A BUVÁR HARCZA A CZÁPÁKKAL.

kült Bardocznával a kert felé, hol már akkor Gyika állott és elengedte, hogy meneküljenek. Ezt a lakást szemelte ki Prodán a maga részére. Tudta, hogy itt legérdemesebb hely vér és kincszomjának kielégítésére. Egy bányaigazgatónak a hivatalos nyers aranyakon kívül is van prédáralelője. Egyszerre rohanták meg a lakást emberei s rövid tusa után a többek közt Rónay igazgatót is foglyul ejtették.

A szép lakást földúlták. Nem sokat keresték a drága butorok kulcsait. Könnyebben nyíllottak fel azok egy-egy fejsze, vagy nehéz bárd csapásai alatt. A vezér nem szólott ellene, sőt biztatta embereit, hogy beleszokjanak az ilyesfajta multságokba. A kincstári nehéz vasas szekrényeknél már a kulcsokat használta a vezér, mert azoknak vas oldalait nehéz lett volna bedöngetni fejszékkel meg botokkal.

A család ékszereire, drágaságaira nem akadt rá. Az igazgató urat pedig csak hiába kérdezte, mert nem mondta meg.

— Vallassuk ki! — ajánlotta bölesen az egyik tribun (kisebb fölkelővezér).

— Nem, azt nem teszem! — ellenkezett Prodán, — kikerül az szép szerével. Majd csak megtudunk mindent rendre. Előkerülnek.

— Hiába kutatunk prefekt. Nincsen eredménye, — panasztak a felkelő oláhok.

— Hol van a damná? kerítsétek elő a damnát! (urnő) — parancsolta Prodán.

Többen indultak kutatására az igazgatónének. Egy csapat pedig eljárta az utcákat, hogy előkerítsék Rónayné. Hiába váraoztak. Csak nem jöttek nyomára az urnőnek. A csapatot kivéve mind visszatértek. Nem találták meg az igazgatónének itt közel.

Prodán a megkötözött bányaigazgatóhoz lépett, hogy tovább folytassa a tudakozódásait. És mulatott az elkeseredett fogoly kitérésén.

— Hol van a damná? — kérdezte alattomos gunnyal a prefekt.

— Nem tudom! — felelt a bányaigazgató, de nem hazudott, mert valóban nem tudta, hogy neje merre menekülhetett, és hogy sikerült e megmenteni a drágaságokat.

— Ugy? . . . Ez a legkönnyebb felelet: nem tudom! Hátha tudni akarom! — folytatta Prodán.

— Tehetsz a mit tetszik! — szólta elkeseredve az igazgató, — de a mit nem tudok, nem mondhatok.

A prefekt tréfásan folytatta tovább.

— Azt mégis megfogod mondani tisztelt nagyságos uram, hogy mikor láttad utoljára. Lész kegyes a saját érdekedben is! . . .

— Az első lövés előtt egy perczelé lépett ki az ajtón, — felelt Rónay.

— Szabad lesz tudnom hogy melyik ajtón? — beszélt tovább megtisztelő gunnyal a prefekt.

— A szobájába menekült.

— Melyik a damná szobája? mert igazán a nem beavatottak közé tartozom ebben a részben.

Az igazgatónak fájt a szemtelenség. Végig nézett Prodán prefekten.

— No hiszen megmondhatod már tisztelt nagyságos uram! Nem titkos kérdés, mivel nincs szobájában a damná! . . . Melyik ajtón távozott? . . .

— Amazon! — és az udvarfelőli oldalszoba ajtójára mutatott lábával az igazgató.

— Egyedül? — faggatta a prefekt.

Rónay nem felelt. Úgy gondolta, hogy ha Bardoczné oláh ruhában jött érte, akkor sikerült megmenekülni. Tehát nem árulja el. Hazudni nem akart.

Inkább hallgatott, hiszen kedves nejeről, a családi ékszerekről és a pénzről volt szó . . .

— Azt nem akarja tudunkra adni tisztelt nagyságos uram! Valami lovagias dolog van közbe. Nem baj! majd kivesszük azt lassacskán . . . Miért nem mondott inkább egy szép hazugságot? . . . Mi azzal is beértük volna.

— Csak igazat szoktam beszélni! — jegyezte meg a bányaigazgató s látszott, hogy sérti igaz lelkét a bántó, hamis tanács.

— Ez igen szép és nemes gondolkodás! — gunyolódott Prodán.

— Minek elbirálására nem te vagy hivatva! — tört ki keserűen a fogoly.

— Mindamellett nem vezetnél a nyomára minket? Én sem lennék háládatlan!

A bányaigazgató válasz nélkül hagyta.

— Ha nem akarsz felelni, vagy beszélni tisztelt nagyságos uram, az nem baj! Hallgass és vezess! Menj előre egy szó nélkül és mi követünk! A beszéd fölösleges.

Az igazgató nem mozdult helyéről, Lelkét nagyon bántotta a szemtelenkedőnek gyalázatos arcátlansága.

— Így is jól van! — beszélt tovább a vezér, — ezután tudom miként kell tenni!

Odafordult az embereihez Prodán, s dölyfös, parancsoló hangon szólította meg őket:

— Fogjátok meg a tisztelt nagyságos urat! Az asztalra kell föltenni! — aztán magában beszélve folytatta: — majd megmond ő saját jószántából mindent! Sajnálom, hogy nem akar beszélni, de én csak helyette nem beszélhetek, hiszen szebben a saját papommal sem bánhatok! (Folyt. köv.)

Képünköz.

A buvár harcza a czápákkal. Nehéz sokszor a helyzetük a buvároknak, mikor leszállanak a tenger fenekére; a tenger szörnyei: a czápák nem egyszer megszakítják a leeresztő köteleket s a tenger mélyén pusztul el a buvár munkaközben. Mai képünk a buvár harcát tünteti fel.

Betűrejtvény.

! I adó L a a o o
! ! a a ás o o
a o

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő márczius 28.

A „Független Ujság“ 10. számában közölt talány megfejtése:

„Előbb utólerik a hazug embert, mint a sánta ebet.“

Helyesen fejtették meg: Farkas Anna, Nagy Ibolyka, Barta Ilonka, Nikodem Vilma, Fáy Emilia, Lefkovic Bernát, Albert József, Bernát Titusz, Abonyi kath. munkásegylet, Baráth János, Lehotzky János.

A sorshuzásnál Barta Ilonka kisasszony (Nagyvárad) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt *Petőfi* összes költeményeit küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Léb Bernát urnak. A műoltó is borjogyomorból készül. Megrendelhető Alfa-szeparátor részvénytársaságnál, a küldeménynyel a használatára is kap uta-

sitást. — **Léránt** urnak. Az Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet egyáltalán nem bukott meg. — Ifj. **Pádár János** urnak. 1. A kénezett bor kénese ízét csakis többszöri lefejtéssel és szellőztetéssel lehet elvenni. 2. A Sack-ekét beszerezheti **Umráth és Tsa** cégénél. Czimét a hirdetésekben föltalálhatja. — **1345. számú előfizető.** Levelét nem értjük egészen. Miféle biztosításról van szó? Talán életbiztosításról? A visszafizetésre mindenestre van határozat a kötvényfeltételekben, kérje meg a plébános urat, nézze meg és adjon tanácsot, mennyit követeljen, ha azt nem adják meg, ami jogosan megilleti, úgy pörölje be a társaságot ügyvéd útján. — **B. S.** urnak. Tessék az alábbi zászlógyárhoz fordulni: Rumbold B. utódja, Bpest, X. Tüzöltő-utca 14. Innen ájegyeket ingyen kap. — **Viasz János** urnak. A talány jó, csak azért nem hozhatjuk, mert nem illenék még sem, hogy lapunkban önmagunkat éltesük. Másként jól ki van dolgozva a talány. — **Smit Mihály** urnak. Kaptárak beszerzése végett tessék az Orsz. Méhészeti Egy.-hez fordulni (Bpest, IX. Üllői-ut 25.). — **V. A.** urnak. Ön begratott bennünket versével, amelyben azt mondja, hogy jön a tavasz és amelyben madárkak csipergéséről és rügyező orgonafákról beszél. Mi hittünk szép szavainak, kimentünk a természet szabad ölébe pacsirtadalt hallgatni, de olyan farkasordító hidegre találtunk, hogy most a fűtött szobában keressük a védelmet. Hát illik így felültetni az embert. Most már bosszúból nem közöljük a versét.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, 1900. márczius 17-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 15—16 K. *Rozs* 12-62 K-tól 12-66 K-ig. *Árpa* 11— K, jobb minőségű 11-30 K. *Zab* 10-20 K. *Tengeri* 10-50 K.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	26—	24-60	23-40	21-80	21-20	20-40	19-20	16-20	11-60

Buzakorpa finom 8-80 K, durva 8-60 K.

Egyéb magvak: *mák* 50—60 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 12—16 K, aprószemű 12—18 K, *tarka* 10—20 K, *lenese* 12—20 borsó héjas 20—24 K, *lóhere* 150—160 K, *lucerna* 90—100 K, *baltaczim* 28—29 K.

Takarmányvásár. Réti széna 380—580 fillér, muhar 480—600 fillér, zsupszalma 220—300 fillér, alomszalma 200—260 fillér.

Juhvásár. Élő bárány 11—12 K, öltött bárány 8—12 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 100—102 fillér, 280—300 kg.-mos 100—101 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 92—94 fillér, szerb 94—96 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: *Hizott magyar ökör* jobb minőségű 60—66—, középminőségű 52—60—, alárendelt minőségű magyar ökör 44—50—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 42—64—, magyar tehén középminőségű 42—64—, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 42—64—, szerbiai ökör jobb minőségű 46—55—, kivitelt —,

középminőségű 40—44—, szerbiai bika 44—64—, szerbia bivaly 34—44—, kiv. — koronáig métermázsánként elősúlyban

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 3-00—3-20 K, csirke 2-00—2-40 K, káppan hizott 4-40 K.—5— K.

Tojás alföldi 60—62 K, erdélyi 58—60 K, ládánként. Teatojás 100 drb 4-50—4-70 K.

Tejtermékek. Teavaj 2-00—2-30, tejföl 50—56 fillér literenként, főzővaj 1—1-50 K, tehénturó 20—28 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0—0— 1 q 4-40—6—, Petrezselyem 100 kötés 0—0—, 1 q 18—20—, zeller 100 drb 6-00—8—, karalábé 2-60—3-20, vöröshagyma 100 kötés 0—, 1 q 10—11—, foghagyma 100 kötés 24—30—, 1 q 20—32—, vörösrépa 100 drb 1-20—2-00, fehérrépa, fejeskáposzta 10—20—, kelkáposzta 100 drb 3—6—, vöröskáposzta 10—20—, fejjesaláta 3-00—10—, kötött saláta 0—0—, burgonya rózsa 1 q 5-40—5-50, sárga 4-50—5—.

1898. évi forgalom: 26,239 bál.

**Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét**

**a budapesti
gyapju-aukceziókra**

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

SZABÓ BÉLA utóda GYÖNGYÖS.

A legmagasabb kitüntetés! amely gyárost vagy kereskedőt érhet az, ha az általa forgalomba hozott árut, a fogyasztó közönség pénze mellett még hálásan megköszöni, magasztalja, dicsőít és minden ismerősének, jó barátjának ajánlja. Ilyen kitüntetésben részesül évek óta a **Gyöngyösi Szabó Béla utóda cég**, mely a már országsherte ismert jó hírnevű **Bikaviadal kaszát**

honosította meg nálunk. A legszegényebb munkától, a legmódosabb gazdáig, több mint 10000 ilyen dicsőítő levél van birtokában.

Kaszásnak minden darabját amely, nem megfelelőnek bizonyul, saját költségén visszafogad és saját költségére azonnal megtérít.

Árai jó fenékövel együtt: 10 darabon felül bérmentve

	8	8 1/2	9	10	11	markos
korona	2.40	2.60	2.80	3.20	3.60	

40 koronán aluli megrendeléseknél utánvét mellett ezen felül a község birája ajánlása mellett 1 augusztusi fizetésre. Megrendeléseket április és májusi szállításra már most elfogad késői megrendelések a nagy kereslet folytán nem lesznek figyelembe vehetők.

Magyar kölcsönös állatbiztosítás mint szövetkezet

Budapest, VII., Ferencz-körut 30. szám.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD:
LOVAK ÉS SZARVASMARHÁK elhullása következtében beállott káresek megtérítésére.

Kártérítési igénye fennáll:

ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, — továbbá ha a szövetkezet kényszer-vágást kénytelen elrendelni.

A díjak rendkívül mérsékeltek.

Az intézet élén állanak: Báró Sztojanovits György földbirtokos, elnök, báró Ambrózy Gyula földbirtokos, gróf Bethlen Balázs cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, dr. Bély László országgy. képviselő, földbirtokos, Chernel György cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, báró Jósika Gábor cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, gróf Korniss Károly főrendiházi tag, földbirtokos, báró Nyáry Béla cs. és kir. kamarás, földbirtokos, gróf Ráday Gedeon földbirtokos, dr. Simay Aladár a „Magyar agrár és járadékbank r.-t.“ gazdasági tanácsosa, dr. Tetéleni Armin ügyvéd, Tahy István cs. és kir. kamarás, a pesti gazdasági egyesület alelnöke, földbirtokos, Zalesky Jenő földbirtokos, dr. Pajor Ignác földbirtokos, intézeti vezérigazgató, igazgatósági tagok.

Felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság és a vidéki ügynökségek.

Magyar élelmiszerszállító RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, VII., Kerepesi-ut 20.

Sertésbizományi üzlet

Sürgőnycim: Consum, Budapest. Telefon 25-02.

Sovány és hizott sertések vételét és eladását legelőnyösebb feltételek mellett közvetíti. Elvállalja **Kőbányai szállásain** a sovány sertések kihizlalását és gondozását.

Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-typia, fametszet stb. útján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Világhírű erfurti magvak

Budapesten kaphatók

Radwaner és Rónai

magkereskedésében, V., Nádor-u. 8.

J. C. SCHMIDT erfurti magtermelő német cs. udvari szállító
magyarországi főraktárában.

Ugyanott gazdasági vetőmagvak, fűmagvak stb., a legkitünőbb minőségben jutányosan beszerezhetők.

— Tessék árjegyzéket kérni. —

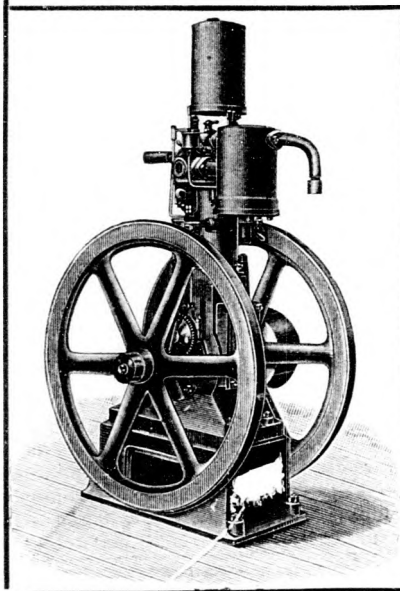
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv. társaság

BUDAPESTEN.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
lokomobiljaink

(Bánki és Csonka szab. rendszere.)

**adómentes ásványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.**

Hatósági engedély
nélkül

bárhol felállítható.

nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.

Árjegyzéket kívánatra küldünk.

Az 1899. évi szegedi mezőgazdasági kiállításon „új és ügyelemre méltó“ jelzővel kitüntetve.

Szab. kéttengelyű „Bóni“ eketaliga.

!! Legujabb szerkezet!!

Tartós, szilárd, nem kopk, nem dől, domboldalon nem farol, az ekét egyenletesen vezeti, kenése folytonos és gazdaságos, kevés vonóerőt igényel.

Pillanat alatt állítható!

Megrendelhető:

Nyirbátorban: Mandel Eduárd és társainál.

Budapesten: a szab. osztr. magyar államvasúttársulat magyar bányái, hutái és uradalmi vezérigazgatóságánál (VI., Teréz-körut 24/a.), a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél (V., Alkotmány-u. 31.) Bächer és Melichár cégénél (VI., Nagymező-u. 68.) Kann és Heller uraknál (V., Váci-körut 62.)

— Más rendszerű vas-eketaligákat átalakításra elvállalunk. —

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

gőzcséplő készleteit, „Millennium“

legújabb szerkezetű **fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit**, melyek főelőnyei: **préselt aczéllemez-állvány, tégelyaczel-alkatrészek, jó és könnyen hozzáférhető elpusztíthatlan szerkezet,**
továbbá: a szab. osztrák-magyar államvasutársaság resiczei mezőgazdasági gépgyárában készült

3, 3 1/2 és 4 lóerejű cséplő-készleteit.

Sack-rendszerű, aczélöntésű ekéfével ellátott **ekéit**, járgányos cséplőkészleteit, szecsavágóit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Figyelmeztetés! Ezennel közhírré tesszük, hogy az összes ügynökeinktől, legyenek azok akár helyi ügynökök, akár utazó ügynökök, az eddig birt. meghatalmazásokat f. évi január hó 31-ével megvontuk és azokat ezennel hatálytalanoknak nyilvánítjuk. Nevünkben és megbízásunkból tehát csak is azok járhatnak el, a kik 1900. február hó 1-e után kelt és általunk aláírt megbízással bírnak és csupán oly jogkörrel, a melyre ezen írásbeli megbízás kiterjed. Nehogy a közönség tévutra vezettetessék és nehogy nevünkkel visszaélések történhessenek, felkérjük mindazokat, kik velünk üzleti összeköttetésbe lépni óhajtanak, hogy mindenüttől, a ki nevünkben eljár, írásbeli meghatalmazásának felmutatását kérjük s abba betekintést tenni sziveskedjenek.
A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége.

A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaság:

szarvasmarha, borju, juh, kecske, bárány és sertések

bizományi eladásával foglalkozik.

A bizományba küldött állatokat — kíséző nélkül lehet feladni. A tulajdonosnak az eladásnál nem szükséges jelen lenni. A feladott állatokra a feladási-vevény ellenében megfelelő

előleget nyújt

hatóságilag megállapított kamatláb mellett.

Vasuti küldemények czimzendők:

Vásárpénztár, Budapest, Ferencváros.

Levél-, sürgöny, telefonczim: „Vásárpénztár—Budapest.“

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig 20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat bármikor, pénztinteztet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv-másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet, Budapest, VI., Váci-körút 39.

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is ajánlott intézetünk tíz évi fennállása óta 50.000.000 frmyi kölcsönt szavaztatott meg.

A világ legelső és legnagyobb kaszagyára, mely minden kiállításon kitüntetve lett, mely a mult évi londoni kiállításon is **nagy aranyérmét és diszoklevelet nyert:**

A „Sohr Szent-Antal“ kaszagyár!

melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője

Sohr József

SZILL, (Somogy megye).

100 koronát fizet annak, a ki egy más gyárból egy „Sohr Szent Antal“ ezüstaczel-kaszát tud előmutatni.

200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 db közül 5 rosszat tud előmutatni.

A ki teljesen megbízható jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát **senkitől ne vásároljon és ne rendeljen**, míg fenti hirneves czégtől egy képes árjegyzéket nem kér, melyet az bárkinek ingyen és bérmentve küld. — A „Szent-Antal“-kaszagyár minden kaszáért minden tekintetben jótállást vállal és a meg nem felelőt (tapasztalatból tudjuk, hogy 1000 közt sincs egy rossz) díjmentesen egy új kaszáért kieserél, 5 drb rendelésnél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 darabnál a postaköltséget is fizeti és egy kaszát ráadásul ingyen küld. — Gyűjtőknek kedvezmény! — Sok ezer hála- és köszönő-levél, ép ugy utánrendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésére.

Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelező-lapon!

Ajánlom jutányos áron államilag

ólomzárolt lóhere- és
luczernamagvaimat,

valamint kitünő minőségű

répa- és fűmagvaimat.

Kivánatra szívesen szolgálok mintázott
ajánlatokkal.

Frommer A. Herrman utóda

Steiner Ármin

magnagykereskedése Budapesten.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG)

ezelőtt **PFANHAUSER & Co.**

ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)

MINDENNEMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.

Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.

* **BUDAPEST** *

VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.

(ROYAL SZÁLLODA.)

Gabonáinkat Vetőmagvak

értékesítsük a

legelőnyösebb beszerzése és értékesítése

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Szuperfoszfátot,
kénsavas-kállit, kénsavas-ammont, kovasavas-kállit (dohánytrágyázásra)

kénport, (legfinomabb = 78% Chancel oidium ellen)

r é z g á l i c z o t 98-99%

legelőnyösebben szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)